

# MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170 — L., félévre 95 — L.

Egyes szám ára 4 — L.

Külföldre egész évre 270 — L.

FŐSZERKESZTŐ:  
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Strada Baron L. Pop (volt Brassat-utca)  
5. szám.  
Megjelenik minden szombaton.

## Peregni kezdenek falvakon a mozigépek.

Nem hangzatos szóbeszéd, hanem mindenfelé elismert és átértett szükség, hogy a mai embernek haladnia kell a korrallal, meg kell ismernie saját okulására és lelki gyönyörösé-

gére mindazt, amit a nagy lépésekkel haladó emberi műveltség nyújt.

Mai nap már ritkábban lehet haladni, hogy a falusiak elmaradtak a városiaktól, mert a falusi ember mostanában többet jár és lát a nagy világban, mint régebben, s emellett olyan eszközeink is vannak, amelyek fölhasználásával nagyon sokat és könnyen tanulhat a falvak népe is. Ma már a falusi embernek is sokkal szélesebb a látóköre, és szívesen, örömmel ragad meg minden alkalmat, amikor tudá-

sát bővítheti, érdeklődését kielégítheti, kedves és kellemes szórakozásban lehet része.

A „Magyar Nép” szívében viseli a falun lakó magyar testvéreink művelésének, az iskolán kívüli népművelésnek előmozdítását, s ezért már hosszabb idő óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy falusi testvéreinknek egy olyan eszközt nyújtson, mellyel elenyésző csekély

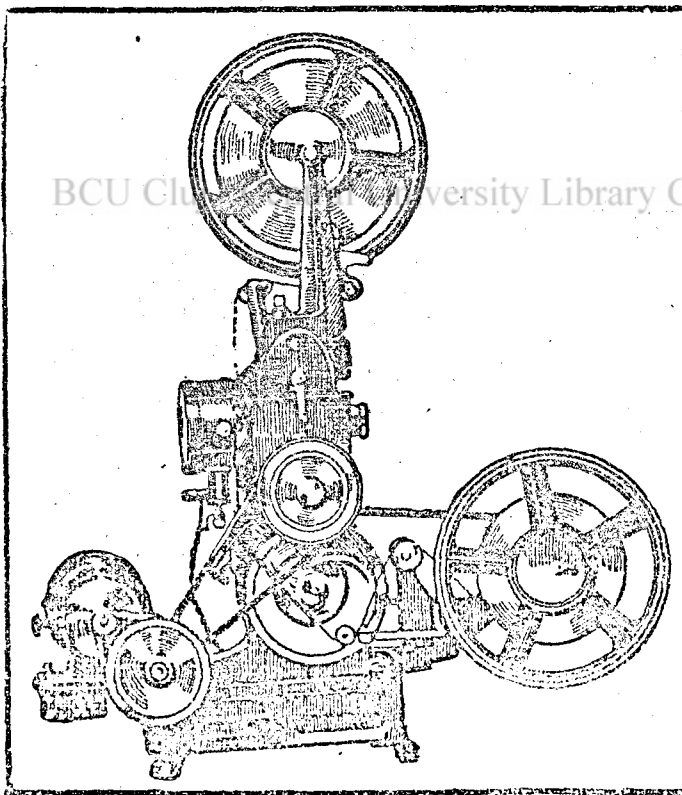
költség mellett kellemesen eltölthessék idejüket, szélesítsék tudásukat, lássanak olyan dolgokat, amikről talán alig hallottak, és mindezt olyan formában, aminél kedvesebb

bet és mulattatóbbat nem is lehet elképzelni. Ez az eszköz: a mozi, a mozgóképek bemutatása.

Sebbenél sebben képek vonulnak el a nézőközönség szeméi előtt, bemutatva a nagy világvárosokat, a világ legszebb tájait, tanulságos képekben lehet látni a repülőgépet, tengeralattjáró hajót működés közben, az ember vérkeringését stb., gazdasági képekben a méhek életét, a tyuktenyésztést és más érdekes dolgokat, vallásos tárgyú képeket (Jézus élete), továbbá mu-

lattanó, kacagtató történeteket mind mozgóképekben, mintha eleven alakok jelennének meg a nézők előtt.

A sok tanulságos, szórakoztató látnivaló mellett még az a haszon is van ezekben az előadásokban, hogy a közönség csekély összegű adományából rövid idő alatt ki lehet fizetni az egész felszerelést, azután pedig a befolyó



A falu mozigépe.

tiszta jövedelmet valami népművelési (népkönyvtár, jutalomkönyvek) vagy jótékony célra lehet fordítani, amivel kettős haszon érhető el: szórakozás és jótékonyág.

Hosszas tájékozódás és kísérletezés után sikerült találnunk egy olyan teljesen megfelelő gépet, melyet nagyon könnyen lehet kezelni s amellyel nagyon szép, tiszta képeket lehet bemutatni olyan helyen is, ahol nincsen villamos áram. Mintán kísérletezéseink fényesen beváltak és több helyen már a legteljesebb megelégedéssel pergetik és játszatták ezeket a gépeket, elérkezettnek látjuk az időt, hogy erre a kellemes és hasznatható eszközre fölhívjuk falusi vezető embereink figyelmét.

Addig is, míg jövő számunkban részletesen ismertetjük ezeket a gépeket, csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy kisebb mozigépeket teljes felszereléssel már hatezer lejért, nagyobb és több eszközzel felszerelt gépeket, melyekkel ezer méter hosszú filmeket

is lehet vetíteni, 9—16 ezer lej árban tudunk szállítani. A szállítási föltételek is nagyon könnyűek, amennyiben a Minerva Műintézet R.-T., mely magyar intézmény, minden szándékunknak s nemess dolognak buzgó pártolója, felajánlandó a fent említett gépeket részletfizetéssel is szállítani, úgy, hogy bármelyik egyesület vagy szövetkezet is könnyen beszerezhesse, nem is számítva azt, hogy a gép rövid idő alatt önmagát kifizeti. Félreértések elkerülése végett még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy e gépek nem apró gyerekjátékok, hanem komoly célra használható eszközök.

Mint hogy a „Magyar Nép“ célja, hogy minél jobban megkönnyítse a műveltség megszerzésére vonatkozó törekvéseket, bárkinél legszívesebben áll rendelkezésére, megadja a szükséges fölvilágosításokat azzal a bizonyossággal, hogy így is erőteljesen szolgálja a magyar nép jobb jövőjének szolgálatát.

Dr. Görög Ferenc.

## A püspök intelme.

Erdély kiváló szülötte, Ravasz László budapesti református püspök közelebről előadást tartott Miskolc városában. Külföldi utazásainak tanulságait vonta le egy ünnepség nagyszámu hallgatósága előtt.

A kérdés, amelyre feleletet adott előadása rendjén, az volt: mimódon maradhat meg a magyarság a jóval számosabb és hatalmasabb nemzetek versenyében? Mimódon töltheti be történelmi hivatását?

A felelet, melyet erre a kérdésre Ravasz püspök adott, egyszerű, könnyen érthető és mégis mély, mint az élet örökös igazságai. Ravasz László szerint a magyar faj jövőjét csak az biztosítja, ha jobb lesz, mint a körülötte élő többi fajok. Számmal, embermennyiséggel nem érheti utól a sokmilliós és világrészek fölött uralkodó nemzeteket, de minőségével: szellemi tehetségével, erkölesi erejével, érzületének tisztaságával, jellemének szilárdságával túl is szárnyalhatja a nagyokat és hatalmasokat.

A magyarság nemzeti évangéliumát tehát röviden így lehet összefoglalni: *Igyekezzetek jobbak lenni, mint versenytársaitok és ellenfeliteket!*

A püspök ezzel az ígérellyel nyilván az egész magyarság lelkéhez igyekezett szólani. Nekiünk, erdélyi magyaroknak mindenesetre szól a tanítás: Csak úgy fogunk megmaradni ostromolt

helyzetünkben, ha jobbak, nemesebbek, műveltebbek, józanabbak, takarékosabbak leszünk, mint azok, akiknek nagy számával, hatalmával gőgjével kell folyton tusakodnunk.

Az egész erdélyi magyarság az elviharzott tíz év alatt sok nehéz próbát állott ki, sok kísértésen esett át, sokat veszített és sok támadásot győzedelmeskedett.

De annak, aki az erdélyi magyarság árvaságban töltött idejét sommázza, arra a következtetésre kell jutnia, hogy ez a nép jobbá lett, meg nemesedett a tisztító tűzben. Igaz, a salak még nem takarodott el a nemes érc közeléből, de a kiválás megtörtént és annak, aki az erdélyi magyarság lelki állapotáról gondolkodik, nincs ok féltésre, kétségbeesésre, hanem bizalommal nézhet felül.

Azonban nem szabad tulzott reménységekbe ringatni magunkat. Mert igaz, hogy ez a nemzetedék, amely most az élet piacán forgalomban van, nemzeti nézőpontból erősebb, hivebb, bátrabb, önzetlenebb, mint a régi volt, de vajjon milyennyire lesz az, amely most nevelkedik az iskolák pártjain, a megváltozott hatalom pártján?

Az a prófécia, amely a magyarság jövőjét a nemzeti kiválóságokra akarja építeni, az utánunk következő nemzetedékben teljesülni fog vagy válik szomorú eselődéssé.

Szerencsére nemcsak a hatalomtól, hanem tőlünk is függ, hogy milyen lesz a következő nemzedék. A szülői példaadás, a családi nevelés, az egész magyarság közszelleme rajtunk, a mai nemzedéken fordul meg.

Jövőt akarunk biztosítani utódaink számára ezen a földön?

A püspöki intelem szerint magunk is igyekeztünk magunkat napról-napra tökéletesíteni, gyermekeinket pedig neveljük jobbaknak, nemebbeknek, áldozatra készebbeknek, mint amilyenek azok, akikkel szemben az életharcot meg kell vívniok.

## KÜLFÖLD

**A francia kormány bukása.** Bekövetkezett, amit utolsóelőtti számunkban megirtunk: a francia kormány megbukott és beadta lemondását. A bukás közvetlen oka a pénzügyminiszternek a költségvetés tárgyalásán tanusított makacssága, de magát a kormányt alakulása óta fenyegette a bukás veszedelem, mert többséget csak egy nagy nehézségekkel összetoborzott s önmagában is ellentétes párt-  
szövetség támogatása után bírt szerezni. A jobboldali sajtó ugyan olyanképpen magyarázza a helyzetet, hogy tulajdonképpen csak a pénzügyminiszter bukott meg. Ezzel fenn akarja tartani annak lehetőségét, hogy a jobboldalhoz tartozó Tardeiu miniszterelnök megint alakíthasson kormányt. De maga Tardeiu, akit különben betegségében ért a bukás, tisztában van a helyzettel s kijelentette, hogy nem vállal megbízást kormányalakításra. Új miniszterelnökül elsősorban a nemrégén felgyógyult Poincarét emlegetik. Ő azonban nem hajlandó kormányt alakítani, mert több hónapos nagyon súlyos betegségét még nem heverte ki teljesen. Így lehetséges, hogy megint Briand lesz a miniszterelnök, bár más megoldás is történhetik. Kellémellen következője a kormányválságnak az, hogy miatta elakadt a londoni leszerelési tárgyalásoknak amúgy is

nagyon lassan haladó munkája, mert a Londonban volt francia miniszterek a válság hírére mind haza mentek s nem valószínű, hogy visszatérhessenek. Legálább is mind nem. Ebben különben jó is lehet: a szünetelés alatt érhetnek a dolgok. Hiszen a legélesebb ellentét épen a francia álláspont körül van.

**Bolgár-szerb tanácskozások.** A két balkán állam közös határvonalaán évenként állandó volt a zavar. Csapatok törtek be, raboltak, néha gyilkoltak is. Megtörtént, hogy a nemzetközi vonatokat is kirabolták és bár néha valóságos ütközetek folytak le, soha sem lehetett nyomára jönni, hogy tulajdonképpen melyik oldalon van a hiba. Épen ezért — bizonyára külföldi ajánlatra — a két kormány kiküldöttei összeültek, hogy tanácskozzanak, miként lehetne megszüntetni a sok kárral, kellemetlenséggel járó vilongásokat. Meg is egyeztek, olyanformán, hogy a két határ mentén szélesebb semleges területet jelöltek ki s azon közösen fogják fenntartani a rendet. Talán így sikerülni fog ugyan megteremtteni a rendet.

**Csehországban nem bűntendő esekelmény a magyar himnusz éneklése.** Elmúlt esztendőben Léván a magyar ifjúság megkoszorúzta a 48-as hősök sírját. Az ünnepség alkalmával cínekkelték a magyar himnuszt is. A lévai rendőrség államellenes izgatás címén vádat emelt 18 magyar férfi ellen.

Az ügyet a komáromi törvényszék tárgyalta le és megállapította, hogy a magyar himnusz szövegében semmi lázító nincsen s csupán ha bizonyos tünnetű célzattal énekelik, akkor izgató. A komáromi bíróság megállapította azt a történelmi tény, hogy a 48-as magyar szabadságharc hősei Ausztria ellen a szabadság eszméjéért küzdöttek. Valamennyi vádlottat ezen az alapon felmentette a bíróság.

**Horvát nyomorúság.** A napokban történt ez a kicsi, de jellemző eset: Baranya megyének Szerbiához tartozó részén a magyar határrendőrök egy futó embert láttak Magyarországra menekülni. Már majdnem elérte a magyar határt, mikor az üldöző négy szerb csendőr lövéseitől találva, holtan rogyott össze, még szerb területen. A holttest két napig hevert ott, amíg utána mentek és elvitték. Bizonyosan a szerb kormányzás örömét nagyon is érző horvát polgár lehetett\* szegény.

**Kegyelem-osztás Magyarországon.** Horthy kormányzó 10 éves kormányzásának emlékére a kormányzó határozott kívánására ünnepségek nem lesznek. A törvényhozás azonban közművekkel és népjóléti intézményekkel fogja megörökíteni az évfordulót. Így Budapesten újabb hidat építenek a Dunán, Horthy-híd néven, ezenfelül belegápoló telepet, munkásházakat stb. Maga a kormányzó széleskörű amnesztiát fog adni ebből az alkalmából.

## Gazdasági vezérré van szükségünk!

Politikai vezéreink öntudatra ébresztettek, megszervezték, *eggyé* tettek minket, hogy erőnk legyen küzdeni magunkért. Ne akarja senki kicsavarni kezünkől azt a fáklyát, melyet azért gyujtottak és tartanak magasra, hogy megvilágítsák előttünk az utat, melyen nekünk: erdélyi magyaroknak, haladnunk kell.

Közülünk mindenkinek csak úgy van joga élni ezen a földön, ha alárendeli magát faja egyetemes érdekeinek és csak olyan mértékben érdemlí meg a társadalmi és gazdasági érvényesülést, amilyen mértékben hozzá tud járulni az erdélyi magyarság szellemi és gazdasági javainak gyarapításához. Ne akarja hát senki leráncigálni a vezetőket a magasból, — ahová rátermettségükkel jutottak!

Ha úgy érezzük, hogy néha gyengék — talán — adjunk erőt nekik milliós tömegeink hatalmas erejéből. Mert nincsen gyöngye vezér, ha maga mögött egyet akaró, lelkes sereget érez. Ilyennel csak győzni lehet! De nincsen olyan kitűnő vezető, akinek a küzdelme ne maradna eredménytelen, széthuzó seregek élén. Ezért meg kell tudnia széles e világnak, hogy *mi erdélyi magyarok egyet akarunk, kisebbségi életünk minden megnyilvánulásában egyek vagyunk és elszánt hittel követjük, utolsó lehetünkig, a mi vezéreinket!* Bele kell oltanunk a körülöttünk levő népek és nemzetek köztudatába, hogy mi csak közös kisebbségi célokért élünk és azokért meghalunk, ha kell, mindnyájan, — de le nem mondunk elérésükről *soha!*

De nemcsak a politikai vezetők küzdenek értünk, — akiknek a nevét a törvényhozási tudósításokban olvassuk. Sokan vannak, akiknek nem jutott szó a fórumon, — akik csendben, szinte észrevétlenül, de annál nagyobb fajszeretettel dolgoznak kisebbségi életünk más munkaterületein, közös ügyeinkért és készítik elő a magyar sorsot.

Említsük-e az egyházi élet lelkes, önfeláldozó munkásait?

Vannak, akiknek felbecsülhetetlen értékű munkássága, kulturális és gazdasági téren nélkülözhetetlen.

Sajnos, azt látjuk, hogy gazdasági és pénzügyi téren vezetésünkre termelt nagyjaink annyira igénybe veszik politikai és kulturális tevékenységük, hogy kitűnő képességeiket nem tudják *kizárólag* gazdasági téren érvényesíteni — melynek vezérsége azonban *egész munkaképességet* igényel. Talán ez az oka annak, hogy e téren vezérhiányt látok. Mert itt a vezér nemcsak elhivatottságot, kiváló tehetséget, elméleti és gyakorlati szaktudást, hanem olyan mértékű önzetlenséget, a közérdek teljes átértékelését és a kató munkát várunk, mely bankvezéreink egyikeiben sincsen meg. Akiben pedig meg van, az elvonják a kisebbségi élet egyéb munkaterületeire. Gazdasági és pénzügyi életünk ezért viseli magán a vezérhiány jeleget.

Ezen a téren tehát tovább kell tartania a kiválasztási folyamatnak és el kell jönnie az időnek, mely — félretolja az egyéni érdekek érvényesülésének rendszerét.

Tehát mindenki a maga helyén a maga legjobb tudása szerint álljon a közérdek szolgálatában! A vezérhiányt, amely gazdasági téren mutatkozik, minél hamarább el kell oszlatni. A magyar Földhitelintézet megalakítása bizonyosan hozzá fog járulni új emberek, új vezérek jelentkezéséhez, már ezért is szívesen várjuk a magyarság pénzügyi összefogását!

Dr. Cseh Sándor  
a Transsylvania Bank R-T  
ügyv. igazgatója.

Magyar földművesek!  
Jelvezétek a Magyar Földhitelintézet részvényeit!

Magyarok biztosítványozása a kolozsvári „Minerva” biztosítványtársaság

## \* HIREK \*

Genovéva történetét rendelőknek szétküldöttük. Közlebről a „János vitéz“ és „Boland Istók“ című műveket is postázni fogjuk azoknak, akik a Genovéva könyvre az 50 lejt kifizették. Ezeket a könyveket még mindig meg lehet rendelni.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet előkészítő bizottsága irodát állított fel. Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alapítása tárgyában az Erdélyi Gazdasági Egyesület által összehívott február hó 10.-i gazdaértekezlet az intézet alapítása körül felmerülő ügyek intézésére előkészítő bizottságot szervezett. Az előkészítő bizottság az EGE vezetése alatt az egyesület székhelyében (Kolozsvár, Attila-utca 10 sz.) külön irodát állított fel. Az iroda működését megkezdte s a jövőben, minden a földhitelintézet megalakulására vonatkozó ügyben készséggel áll a gazdaközönség rendelkezésére. Részvényjegyzések az alapítási felhívásban megjelölt helyeken kívül itt is eszközölhetők.

Magyar mérnök távolbalátó készülékét használja a német posta. A kiváló erdélyi szárnyas magyar mérnöknek, Mihály Dénesnek világraszóló találmányát, a távolbalátó készüléket, amit „Telehornak“ neveztek el, a német posta megvásárolta. A készülékkel távolban levő személyeket hívhatnak fel s a felhívók kölcsönösen láthatják egymást éppúgy, mint ahogy telefonon beszélhetnek egymással. A német posta hosszabb idő óta kísérletezik s legújabb hírek szerint most már egy-két héten belül üzembe helyeznek egyelőre körülbelül ezer készüléket.

Hogyan kerültek be a karikás lista jelöltjei Udvarhely megye tanácsába? Tudvalevőleg Udvarhely megyében a Magyar Párt listája teljes győzelmet aratott. A román Nemzeti Párt listája nem kapta meg a törvény által előírt 20 százalékot és így a karikások közül igazságszerint senki sem juthatott volna be a megyei tanácsba. A román vezetők azonban segítettek ezen és kimondották, hogy a 19 százalék 20 százaléknak számít s a karikás lista is kaphat helyet a megyei tanácsban. A Magyar Párt természetesen nem nyugodott bele ebbe az intézkedésbe és a törvényellenes eljárás orvoslására megtette a szükséges lépéseket.

A románok is a magyar listára szavaztak egy aradmegyei községben. Csermő, aradmegyei községben a magyarság a községi tanácsválasztáson külön listával indult. Habár a község lakosságának csak egyharmadrésze magyar, a magyar lista mégis 60 százalékos győzelmet aratott. Az eredmény azt bizonyítja, hogy a románok közül is számosan szavaztak a magyar jelöltrekre.

Oroszországban megszüntetik a temetőket. Oroszországban tavasszal lezárják az összes temetőket. A szovjet ugyanis elrendelte, hogy május elsejétől kezdve minden halottat el kell hamvasztani.

Nagy tűzvész Newyork közelében. Egy Newyork melletti városban borzalmas szerencsétlenség történt. Kigyuladt a város szegényháza és száz ember odaégett.

Új pénzek kerülnek forgalomba. A pénzügyminiszterium Angliában 20 és 5 lejes fémpénzeket vertett. A pénzek március hó folyamán kerülnek forgalomba.

Tüzesetek Bórvélyben. A szilágysági Bórvélyben Czutrin Ignác, Csáky Ferenc esürjei és Bereczky Gyula szalmakazla kigyuladtak és leégtek. A keletkezett égéseket csak a legnagyobb nehézségek árán sikerült elfojtani, mert a hatóságok nem engedték, hogy a bórvélyiek önkéntes tűzoltóságot szervezzenek. Indok ugyanaz, mint Csikszenttamáson: az önkéntes tűzoltók államellenes működést fejthetnek ki.

Oravicán megalakult a Magyar Párt helyi tagozata. Az Országos Magyar Párt bányászi tagozata nagy erővel folytatja szervező munkáját a Bányászat minden részében. Legutóbb Oravicán alakították meg a helyi tagozatot.

Helyreigazítás. Lapunk 6-ik számában megjelent „Tűz Küküllőkeményfalván“ című hírünnkel kapcsolatban egyik előfizetőnk tudatta velünk, hogy az oltásban a küküllőkeményfalviak is önfeláldozó módon résztvettek. Készséggel adunk helyet ennek a helyreigazításnak, annál is inkább, mert másfelől is értesültünk, hogy küküllőkeményfalva derék népe kivette részét az oltási munkálatokból.

Megint emelik a dohány és cigaretták árát. Hírszerint a dohány és cigaretták árát legközelebről 20 százalékkal fel fogják emelni. Egyben szigorú rendeletet adott ki a pénzügyminiszter, hogy a külföldi cigaretták csempészetet minden módon meg kell akadályozni. Ezeket az intézkedéseket a miniszter azzal indokolja, hogy a költségvetés bevételi tételeit néhány száz millió lejjel fel kell emelni.

Vásároljatok a Földhitelintézet 500 lejes részvényeit

Palesztinában nagy hó hullott. Jeruzsálem vidékén szokatlan időjárás uralkodik. Emberelemlékezett óta nem voltak nagyobb téli fagyok. Most félméteres hó hullott és fagy van az egész országban. A közlekedés mindenféle megakadt. A narancs és olajfa ültetvények helyenként sokat szenvedtek a fagytól.

**Kellemetlen csoda.** Egy rigai kávéházban két barát foglalt helyet. Kávét rendeltek, megitták s a következő pillanatban mindketten holtan fordultak le a székeikről. Megindult a nyomozás, rögtön mérgezést gyanítottak, de a beható boncolás megállapította, hogy nem mérgezés történt. Csodálatos véletlen folytán természetes halállal halt meg egyugyanazon pillanatban mind a két férfi: szív-szélhűdést kaptak.

**Halálos esőnakázás.** Calarasi aldunai város közelében súlyos szerencsétlenség történt. Tizenhárom munkás akart átmenni egy bárkán a Duna másik oldalán lévő Szilisztriába. A bárka a nagy szélben a Duna közepén felborult. A munkások közül tizenegy a Dunába veszett.

## A MAROSVÁSÁRHELYI SZANATORIUM

hetven ágyas, nagy kényelemmel berendezett új épületébe felvesz bármilyen belső- vagy sebészeti betegségben szenvedőket, — kivéve fertőző és elmebetegeket.

### Ápolási díj:

III. osztály 150° — lej naponta.  
(10 napi összes költség belbetegeknek legfennebb 2500—3000° — lej, operáció esetén 5000—6000° — lej). II. osztály 300° — lej. I. osztály 450° — lej  
Szabad orvosválasztás!

## Az erdélyi ferences barátok ünnepe

A jubileumok idejét éljük. Itt is, ott is felelevenítünk mind-egyre egy darab multat, hogy ennek fényénél könnyebben viseljük el a sötét jelent. — Ünnepeink, hogy a hétköznapi szürkeségei ne fekdjék meg a kedélyvilágunkat, ne öljk ki munkakedvünket. A Bethlen Gábor, Dávid Ferenc és Székely Múzeum ünnepei nem kis mosoly derítettek mosolytalan életünkbe, nem kevésbé fokozták fel bizakodásunkat. Ismét és ismét megsejtettük, sőt világosan láttuk, hogy a régi idők nagy dicsőséget rejtettek méhükben a magyarság számára.

Most ismét keltsünk életre egy darab multat. Egy darab multat, mely bár egy aránylag kicsiny, de hivatásánál, munkásságánál és helyzetadottságánál fogva jelentős erkölcsi tesztület életébe vág, mégis halálos komolyan érdekli a magyart. És ez nem más, mint az erdélyi ferences barátok tömörülésének, szent egybeolvadásának kétszázéves multja. Bár majd hétszáz éve elválaszthatatlanul összeforrtak a magyarság testével, osztották meg vele a szegénység, igénytelenség kenyerét, törülgették könnyeit, fogták fel sóhajait, mégse kapták meg önállóságuk, függetlenségük biztosítékait egész 1729-ig. Ez év az a nevezetes dátum, a mikorra a Rend általános főnöke, a Rómában székelő Sató János, Csató Elek űr (főnök) előterjesztésére és megokolására a milánói nagy káptalanon az Erdélyben szétszórt szerzetházakat Rendtartományi rangra emelte.

Nagy szó volt ez abban az időben. Egységet és így egységes frontot, egységes munka-

tervet, munkabeosztást jelent. Önkormányzatot s így a helyi érdekek erőteljesebb szolgálata hozta magával. Ez időtől fogva rohamosan fejlődött az erdélyi ferences barátok Rendtartománya. A magyar és katolikus gondolatot már meglévő bányáihoz, őrtornyaihoz, a csikósomlyói, mikházi, szárhegyesztelneki, székelyudvarhelyi, brassói, vajdahunyadi, déli, medgyesi, segesvári, fogarai kolostorokhoz új erősségeket kapnak a tordai (1735), a marosvásárhelyi (1735), széki (1741), szamosújvári (1742), torockószentgyörgyi (1742), köhalmi (1760), hátszegi (1768) házaikban.

Telepeik terjeszkedésével rohamosan nő a számuk is. És hatalmas arányokat ölt munkásságuk. Tulhaladja Erdély határait. Megjelennek mindenütt, ahol magyar nyelven és katolikus módon imádják az Istent.

A román fejedelemségekben is mindeunaposak. Felkutatják a legfélreesőbb vidékeket, közel férköznek a nép szívéhez, magukra vonják figyelmét és megkedveltetik önmagukat. Annyira beleköltöznek a lelkébe, hogy nélkülük el se tudja képzelni az életet. *Elnevezi barátainak* — innen a barát elnevezés — kitarja előttük belsejét, rájuk bizza sorsát. A hová beteszik a lábukat, ott felvidulnak az arcok, oszlik a gond, csitul a fájdalom és megtörik a reménytelenség. Megtelnek a templomok, szelidülnek az erkölcsök, tisztul a családi élet s lassan elmaradoznak a pogány kor szokásai. A néppel a népért élnek. Még a nem katolikus magyarok is tisztelettel beszélnek moesoktalan csuhájukról s nem egyszer a gyengéd bizalom és szeretet jeleivel halmozzák el.

A szó hatalmával ezeket bü-

völnek el, ragadnak magukkal. Beszédeiket szívesen, lelki épülés-sel hallgatják a társadalom minden rétegei, a magyar nép bármely valláshoz tartozó fiai és leányai.

Csiksomlyói nyomdájukból a betű jól kipróbált katonáit küldik a szélrózsza minden irányába és vesznek be velük bevehetetlenné látszó várakat. Megragadják a tanítás fegyverét is. Majd minden házuk mellé normaiskolát állítanak fel és a tudás eszközeivel vértetik fel a fiatalságot. Csiki gimnáziumukból és tanítóképzőjükből kerülnek ki a magyar katholicizmus vezéregyéniségei. Nélkülük el sem lehetne képzelni Erdély most iródo történelmét. Ott látjuk mindenhol, ahol nyomor sivit, seb vérzik, árnyék feketélik, tudatlanság pusztít.

Kolozsvári nyomdájuk a hitvédelem, irodalom melegágya. Innen indul ki hódító útjára a betű, hogy bekopogjon minden házba, ahol katolikus magyarok laknak és biztasson, lelkesítsen, erősítsen. Egyesületeik — a Szent kereszt Hadserege hatvanötezer tagot számlál — a legközkedveltebbek a nép soraiban. Feljavítják a községek és városok erkölcsi életét, sokat használnak a közrendnek, a békének. A tiszta mosoly énekével járják Erdélyt, hogy megtanítsák örülni, énekelni az éneket már-már feledő népüket. Énekelni Isten dalait. Énekelni a tiszta lelkiismeret himnuszait. Am ha tetszenék a Gondviselésnek az erdélyi nép életét csupa napsugárból, fényből, melegségből, azaz mosolygó örömből szöni meg, akkor ők felszedik a sátorfájukat és elköltöznek más vidékekre, ahol seb sajog, könny patakszik, felhő sötétlik — mert az ő hivatásuk: a felhőket eloszlatni, az eget derüssé tenni...

P. Lukács Mansvél.

## Művelődési mozgalmak

**TANÍTÓ-BÚCSUZTATÁS.** Meleg ünnepség folyt le január 26-án az udvarhelymegyei Tarcsafalva községben. Benczedy Ferenc tanító és unitárius kántor a mondott napon vett búcsut hosszú, érdemes szolgálatától. Az egyházközség ez alkalommal meglepően bensőséges ünnepségekben részesítette nagyérdemű belső emberét. Az ünnepségen jelen voltak a környékbeli papok és tanítók, képviseltette magát a tanfelügyelői hivatal is. A tanítótestület a templomozás végén az iskolában rendezett igen jól sikerült ünnepélyt, amelyen énekszámok, szavatelok, üdvözlések hangzottak el Benczedy igazgató-tanító tiszteletére. Az üdvözlések végén a búcsuzó tanító képét helyezték el emlékezésül az iskola tantermében, a volt tanítványok pedig értékes emléktárgyakkal vettek búcsut sokat fáradazó, lelkes, kiváló nevelőjüktől. A szíves, meleg ünnepséget bankett zárta be.

**JÓTEKONYCÉLU EST FEKETELAKON.** 1930. Január 25-én a feketelaki református dalárda igen szép műsoros estélyt rendezett a csikszenttamási tűzkárosultak felségélyezésére. A ref. iskola zsufolásig telve volt a nemes cél érdekében adakozó és a műsor iránt érdeklődő helybeli közönséggel, mely alkalommal is megmutatta a feketelaki magyarok gyülekezete, hogy kész bármely célért hiven küzdeni. Az estélyt, Hatalmas Úr mért látogatsz... gyülekezeti ének nyitotta meg, mely után O. Veress Sándor helybeli lelkész ima és beszéd keretében emlékezett meg tüzről és elégett magyar testvéreinkről. Damó Lászlónak ez alkalomra írt versét szavalta Vince Gyuri V. o. t. élvezetessé tették az estélyt „Az új bíró, vagy ki fizeti meg a káposztát” című és az iskolás gyermekek által előadott „Gyuri a rét királya” című jelenetek előadása, melyekben a szereplők díszeteket érdemeltek. Az előbbiben szerepeltek: Balla B. Ferenc és Füstös Jóska, az utóbbiban: Kiss Ferenc IV. o., Kis István IV. o. t., Vince

Imre IV. o. t. és Pap Ilus IV. o. tanuló. A helybeli tanító szavatelata után a dalárda népdalokat énekelt a közönség nagy meglegedésére, melyet szintén a dalárda által énekelt „Feljebb emel-jetek feljebb... című egyh. ének-zárt be. Ez estélyen összegyűlt 965 Lej és egy vég vászon, az iskolás gyermekektől 200 Lej, Kis Dánielné urnő ezen felüli külön 100 Lejes adományával összesen 1265 Lej.

**MŰSOROS ESTÉLY NÓ-SZOLYBAN.** Noszoly református magyar ifjusága febr. 8-án gazdag műsorú est keretében újabb szép bizonyosságát adta annak, hogy maroknyi nép is érhet el nagy eredményeket, szép előhaladást. Az egész ifjuság tanult, fáradozott és a szép erkölcsi sikeren az egész ifjuság örült, lelkesült. Sajnos a nagy sár megakadályozta a jó szomszédokat, hogy az elég távoli szomszéd falvakból eljöhessenek s részvételükkel biztosítsák az anyagi sikert is. Úgyesen elszavalt megnyitó után színre kerültek: Az új bíró, Lajcsi bácsi, A kutya, Zsuzsi, A szerelmes levél c. egyfelvonásosok, befejezéséknél a cigánylakodalom görögütés előképe. A legtöbb közbeszólást és tapsot a fonóban címmel előadott jelenet aratta, melyben az összes szereplők résztvettek s természetes ügyességgel mutatták be a fonó kedves képét. Egymást emlékeztetve énekeltek el sok szép magyar nótát s alkalmi kedves trófavereket a falu eseményeiről: András báról, aki a szájában levő pipát a szomszédban is kereszteti, a legényekről, akik be kell hogy rukkoljanak, új házassokról, akiknél már tavasz van, mert jön a gölya, a korcsmárosról, akinél nem lehet berugni annyi a víz a borban, világot járt fogolyról, aki most tevők s elefántok helyett csak számáron lovagol. A rendezés és előkészítés buzgó munkájáért Bence Lidia tanítónőt illeti a teljes elismerés. A szereplők közül különösen kiváltak: Czégér Mari, Bojtó Ilona, Szántó Ilona, Konez Berta, Dani Peti, Szántó András, Szántó Albert, Czégér György, Konez János, Tóth József, Szántó Gergely, Szántó János és Czégér Sándor.



# MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC



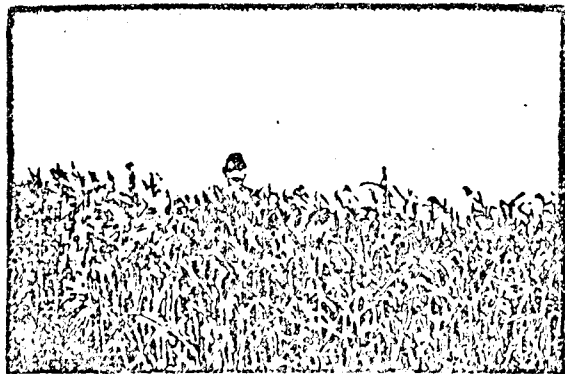
## Új takarmány-növény száraz vidékekre.

Dr. Bittera Miklós és dr. Gróf Béla gazdasági akadémiai tanárok szerkesztésében „Gazdasági Zsebkönyv” jelent meg. Ebben a zsebkönyvben érdekes cikk van a szudáni fű termesztéséről. Ennek adatai alapján közöljük az alábbi cikket. Kérjük olvasóinkat, hogy a szudáni fű termelésével végezzenek kísérleteket.

A szudáni fű, mint neve is mutatja, Szudánból származik, a fenyéreiőrnak egyévi (tehát nem évelő) változata, gyökere nem tarackos. — (Nem olyan, mint az u. n. „perje” gyökere.)

Óriási előnye, hogy a szárazságot jól tűri — mikor már minden növény, még a híres szárazságtűrő mohar is beadja a derekát — a szudáni fű akkor is üde, zöld. Ezen mulik biztos termőképessége, de ezenkívül óriási termelési értéke, hogy nagy, szinte utólérhetetlen a sarjadzó képessége.

Egész kis története van már: Óshazájában az amerikaiak fedezték fel és Amerikában óriási mértékben termesztik; Európában először Oroszországban kezdték termelni s mikor látták, hogy olyan vidékeken is sikerül a hol az évi csapadék mennyiség alig haladja meg meg 250—300 mm.-t, erőszakkal is terjesztették olyanformán, hogy a moharmagot elrekvirálták, vetését betiltották és szudáni fűmagot adtak helyébe cserébe. Középeurópában most Magyarországról terjed,



A szudáni fű embermagasságra nő.

hol a száraz klimájú Alföldnek kezd elsősorban takarmány-növénye lenni.

A mi esőben szegény Mezőségünknek bizonyára szintén hálás növénye lenne s tudomásom szerint báró Atzél Ede (Mezőzáh) foglalkozik termesztésével s esetleg vetőmagfeleslege is van.

Vetési-ideje egybe esik a tengeriével de vetés hető tarlónövénynek is, mert tenyészideje csak 8—10 hét. Főnövényül vetve ad egy hatalmas embermagasságnyi anyaszéna termést, 4 hét mulva ad egy hatalmas 100 cm. körüli sarjút. Nagyon jó évben és nagyon jó földben adhat egy sarjút, de ha ezt nem is hát egy jó legelőt biztosan.

Mint zöldtakarmány elsőrangú, jóízű nedves, finom rostu, tehát nem fás és a mi fő, óriási tömeget, azonkívül mint fentebb is említettem, ad egy esetleg 2 sarjút is legelőt is ad. Dus nedv tartalma miatt bevermelésre és silózásra is alkalmas.

Mint széna egyenértékű a legjobb réti szénával.

Természetes dolog, hogy egy olyan óriási tömeget adó takarmány-növénynek tápanyag is kell a földben s hiába írnám azt, hogy silány földben is megterem, de azért e tekintetben sem tulígényes, de fő előnye mindig a nagy szárazság tűrése: A magyar kir. növénytermelési kísérleti állomás lébényi (Moson m.) kísérleti telepén 1928-ban gyengébb táperezű, kavicsos talaju, homokos mélytalajon nagy szárazságban (juniushban 4, augusztushban 15 mm. csapadék) másodterményül vetett kísérletképen mohart, kölest és szudáni füvet. A mohar csak 25, a köles 35—40 cm.-t ért el, míg a szudáni fű 90—110 cm.-re nőtt meg és azonkívül adott egy 60—70 cm.-es sarjút is.

Mivel hősarjadzó képessége miatt késő őszig felhasználható — utána nem őszit, hanem tavaszit vetünk.

Termelésével ajánlom kísérletezni, különösen olyan helyeken, hol kevés az eső és még kevesebb a természetes kaszáló és legelő. Továbbá ahol lucerna termelése bármi okból lehetetlen, illetve nem gazdaságos.



Szudáni fűmagot nagyobb magkereskedések útján lehet vásárolni. Bármelyik Mauthner-féle lerakatnál kapható. Holdanként 30 kg. vető-

mag kell, a mag ára százkilónként 2 ezer 850 lej. Egy holdra való vetőmag tehát 900 lejbe kerül. (Pusztakamarás.) Közli: Szász Ferenc.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet magyarországi tanulmányi kirándulásának tudnivalói. Az E. G. E. március hó 18—28. napján a budapesti országos mezőgazdasági kiállítás alkalmából Magyarországra gazdasági tanulmányi kirándulást rendez, amelyen férfiak és nők kedvezményes árak mellett vehetnek részt. A kiránduláson való részvételi szándék legkésőbb március hó 3-ig bejelentendő az E. G. E. titkári hivatalához (Cluj-Kolozsvár, Str. Muresan-Attila-utca. 10.) A bejelentéssel egyidejűleg beküldendő a jelentkező állampolgársági bizonyítványa hiteles másolatban, személyazonosságát igazoló iratok és a részvételi díj. A részvételi díjban benne foglaltatnak az útlevel szerzés költségei, a vizum díja, valamint jegy ára Kolozsvártól-Kolozsvárig számítva az összes szállodai költségek borralalókkal, a kiállítás területére kétszeri beépésre jogosító igazolvány. Az útlevel szerzéséről az E. G. E. gondoskodik. A részvételi díjak többféle csoportosításban vannak összeállítva aszerint, hogy jelentkezők csak Budapestre mennek, vagy a Magyaróvár vidékére rendezendő kiránduláson is részt vesznek és Budapesten igényelnek-e szállodai elszállásolást, vagy privát háznál, ismerősöknél szállanak meg. Minden érdeklődésre postabélyeg beküldése ellenében készséggel nyújt részletes felvilágosítást az E. G. E. titkári hivatala. — A kirándulás részvételi díja négyféle változatban állapított meg. — Az I. csoport részvételi díja 4400 lei azok részére, akik szállodai elszállásolást igényelnek és részt-

vesznek a vidéki kiránduláson. — A II. csoport részvételi díja 3300 lei azok részére, akik részt vesznek a vidéki kiránduláson, Budapesten nem tartanak igényt elszállásolásra. — A III. csoport részvételi díja 3600 lei, azok részére, akik a vidéki kiránduláson nem vesznek részt és Budapesten elszállásolást igényelnek. — A IV. csoport részvételi díja 2000 lei azok részére, akik a vidéki kiránduláson nem vesznek részt és Budapesten elszállásolásra nem tartanak igényt.

## IPARI ROVAT

Igazságtalanul vetik ki az aradi iparosok adóját.

Az aradi pénzügyigazgatóság megkeresést intézett az aradi ipartestülethez, hogy az aradi iparosokat jövedelmük szerint ossza négy csoportba és az elkészített névjegyzéket terjessze fel a pénzügyigazgatósághoz.

Az ipartestület előljárósága ez ügyben gyűlést tartott és úgy határozott, hogy nem teljesíti a pénzügyigazgatóság kérését, mert attól félt, hogy az amugy is rossz viszonyok között élő iparosokat újabb adóterhekkel fogják sújtani.

Közben az történt, hogy az aradi ipartestület elnöksége, az állami adókiadó bizottságokba iparosokat küldött ki, hogy azok az iparosok viszonyairól tájékoztassák a bizottságot. Végeredményében tehát a pénzügyigazgatóság a kiküldött iparo-

sok útján célját elérte és különböző címenek fel fogja emelni az aradi iparosok adóját. Arad magyar iparosai annál nagyobb aggodalommal tekintenek az adókiadások elé, mert a bizottságba az ipartestület elnöksége román nemzetiségű iparosokat küldött ki. A román iparosok pedig eddigi tapasztalatok szerint elfogultan ítélnék a magyar iparosok adóügyeiben.

Arad város magyar iparosága bejelentette tiltakozását az igazságtalan adókiadási eljárás ellen.

Iparos tanulók elhelyezése.

Két jó családból való lehetőleg 4 középiskolát végzett ügyes székely fiút keresünk kegygyári tanulónak azonnali belépésre. (Megjegyezzük: ez a legjobb szakma, mert ebben nincs túlzásfoltosság. Romániában e szakmában levő segédek 90 százaléka külföldi munkás. Heti keresete egy segédnek 1800—2000 lej.) Keresünk egy fiát könyvkötő tanulónak. — Bővebb felvilágosítást nyújt a Titkári Hivatal Kvár, Calea Victoriei-Magyar-u. 32. sz.

Minden román állampolgárnak elsőrendű érdeke, hogy ismerje az új közigazgatási törvényt, amelynek hű magyar fordítása, magyarázata Paál Árpád szenátor kitűnő munkája. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 80 leu. Minerva Cluj-Kolozsvár, Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 1. sz.

# AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

## Tiszteld szüleidet!

Az Isten parancsolatában azt rendeli: „Tiszteld szüleidet.“ Ha végig gondoljuk ennek a parancsolatnak következményeit, úgy a szülőkre, mint a gyermekekre nézve, megdöbben az a komoly felelősség, amelyet ez a parancsolat a szülőkre és gyermekekre egyaránt jelent. Gondoljuk el mi szülők, hogy milyen nagy dolog az, hogy Isten a mi gyermekeinknek azt parancsolja, hogy tiszteljenek bennünket. Elgondolkozom ez isteni parancsolat komolysága felett. A gyermek előtt a szülő emberi gyöngeségeinek, gyarlóságának egész valóságában jelentkezik. A gyermek közvetlenül látja édes apjának, vagy anyjának sokszor nagyon sok fogyatkozással terhelt életét. Egy egész világ omlik össze a gyermek lelkében, ha azt látja, hogy édes apja, vagy anyja kíméletlen, igazságtalan, durva, hazug, vagy épen részeges, parázna. Milyen nagy a felelősség, amely a szülőkön nyugszik, hogy úgy éljenek, hogy gyermekeik számára ne tegyék kétségbeesztően nehéz, elviselhetetlen teherre az isteni parancsolatnak teljesítését: Tiszteld szüleidet. Ha a szülők végig gondolják ennek a parancsolatnak következményeit, lehetetlen, hogy ez a parancsolat tisztító erővel ne hasson egész életükre. Az apai név tisztessége, az édes anya nemes emlékezete oltalom levél, drága ajánlat a gyermek számára sokszor egész életen keresztül. És a szülő, aki gyalázzal terheli nevé emlékeztét kibeszélhetetlenül gyötrelmessé teszi gyermeke számára egész jövődjé kialakulását. — Ezért nagyon komoly parancsolat minden szülő számára és nemcsak a gyermekek számára Istennek ez a parancsolata: Tiszteld szüleidet. Elgondolhatjuk, hogy micsoda súlyos szemrehányás az, amely a szülőt érheti, ha gyermeke szivéből fölszakad a panasz: Hiába, én nem tudlak, lehetetlen számomra, hogy tiszteljelek téged. És mégis ez a parancsolat a gyermekek számára nem ismer kivételt. A gyermekeknek nem azt mondja ez a parancsolat, hogy tiszteljétek szüleit, ha azok derék, tiszteletreméltó, áldott életű, kitűnő emberek, hanem minden fenntartás nélkül azt parancsolja, hogy a gyermek minden körülmények között tisztelni tartozik szüleit. Ez a tisztelet magába foglalja a hálának és az engedelmességnek követelését, még akkor is, hogy-

ha a hála leróvása és az engedelmisség teljesítése elviselhetetlenül nehéz. Minél nehezebb körülmények között teljesíti a gyermek ezt a parancsolatot és méltatlan szülőkkel szembe hűséges, áldozatkész és tisztességszádó marad, nál kiválóbb a gyermek. Derék, gondos, áldozatkész szülőkkel szemben könnyű teljesíteni a parancsolatot, de ha méltatlan szülőkkel szembe teljesíti valaki, mert nehezebb a teljesítése, nál nagyobb az érdeme. Ez isteni parancsolatból csak egy kivétel lehetséges. Ennek a kivételnek a törvényét két isteni szó jelöli meg: egyik az Ur Jézusnak e szava: Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, nem lehet én hozzám. A másik az apostoloknak adott isteni kijelentés: Inkább kell Istennek engedelmességek, hogysem az embereknek. Ha a szülői parancs ellenkezik az Isten parancsolatával, akkor a gyermek épen a szülő érdekében is köteles megtagadni az engedelmisséget. Sokáig nem tudtam megnyugodni az Ur Jézus Krisztus szavában abban a kemény kijelentésében, amelyben mondja, hogy aki engem akar követni, tagadja meg apját és anyját. Egyszer azután elém került egy olyan eset, az élet rettenetes jelenségei között, amikor a gonosz szívű anya maga akar bűnös férfiak kezére játszani hajadon leányait. Itt éledezt föl a nagy parancs valósága előttem: Inkább kell engedelmeskedni Istennek, hogysem az embereknek. Az ilyen esetben valóban a gyermeknek Istentől rendelt kötelessége szembe fordulni szüleiével. Nehéz és súlyos helyzet és még ebben a helyzetben is a szerencsétlen gyermeknek még sajnálatraméltóbb szüleiével szembe kell fennáll az a kötelessége, hogy imádkozzon a megtévedt szülők lelkiismeretének felébredéséért és ha mindenki megtagadná is az érdemeit a szülőt, a könyörület kenyérét még az ilyen szülőknek is adja meg. Ki tudja, hogyha a gyermek így áll meg a tiszta igazság mellett szüleiével szemben is, a gyermeknek az isteni parancsolat mellett való szilárd megállása nem lesz-e a nyújtott kéz, mely a megtévedt szülőt az igazságvágyára vissza vezérli? Ezért van szüleidet tiszteld arra, hogy szülők és gyermekek egyforma tisztelettel hajoljanak meg az isteni parancsolat követelésére előtt: Tiszteld szüleidet.

## MULATTATÓ

## A BARÁZDÁBAN.

Ha két a nap barázda vár  
Zajos már a mező s határ.  
Én is ekém után állok  
A barázdán végig szántok.  
Bár utjára nem hull babér,  
Hálát mondok mégis azér,  
Itt zengem el hála dalom,  
Visszhangot ad völgy és halom.  
Hol a harmat gyöngye ragyog  
A természet fia vagyok.

Bár a szívem másra vágyott  
Járni magas iskolákat,  
Hol a tudás szárnya vagyon,  
Messze, messze szállni azon!  
— Az ősi rög itt marasztott.  
Irtak gyomot és aszatot!  
Álom volt a vágyam csupán  
Vigan megyek ekém után.  
Hol a harmat gyöngye ragyog,  
A természet fia vagyok.

Hull a mag az ősi rögbe  
Temetője föld göröngye  
Nagy halála: föltámadás!  
Sirok fölött új aratás,  
Szálljon újból a hála dal  
Bánat jelett az vigasztal,  
Hol a harmat gyöngye ragyog:  
A természet fia vagyok.  
A természet szeretője  
Fehér kenyér magvetője.

Bencéd.

Izsák Domokos,  
kiszgazda.

## A székely és a vörösüngösök

Fotos és Martonos két szomszéd falu a székelyföldön, még pedig annyira szomszéd hogy csak egy lépés választja el őket egymástól.

Egy martonosi székely adós volt fél poltival fotosi atyfiának, de bármennyiszter kérte hitelező a maga pénzét, az adós csak halogatta fizetést, utoljára addig halogatta, hogy egyszer csak meghalt.

— De komé, nem viszed azt a másvilágral mondta a hitelező, s amint székely szokásment a holtat kitétték temetése előtti nap a ká-

polnába, ő bemászott éjszaka az ahlakon, hogy ott majd megvárja, mikor éjfélben megjelenik adósának lelke, s akkor azt nyakon fogja és addig el nem ereszti, amíg az ő polturáját meg nem adja.

Elbujt tehát az orgona alá s ott fülelt éjfélig amidőn váratlanul megnyílik a templomajtó s belépnek rajta a vörösüngösök, számra tizenketten.

Igy hívták azon időben a székelyföldön a zsványokat, mivel hogy vörös üngöt viseltek.

Ezek jöttek most ide a templomba a más országban rabolt mindenféle kincseken megosztani.

De vezérük nem volt, azt valami rablás alkalmával a pandurok agyonlőtték, s most nem volt, aki igazságos részekre tudja osztani közöttük a szerzett zsákmányt.

Nagy hirtelen azonban megválasztották maguk közül a legkegyetlenebb fickót; hanem előbb próbát kellett neki tenni, ha vajjon érdemes-e, hogy ilyen derék zsványoknak vezetőjük legyen, s ez a próba abból állott, hogy egy kést bele kellett neki ütni az ott kiterítve fekvő halott szívébe.

Történt azonban, hogy a ravatalra terített székely nem volt valóban meghalva, hanem csak elrejtőzködve, ami gyakran megesett már s mindent hallva, ami mellette történik, az irtóztató félelem oly erővel hatott idegeire, hogy amint a rablóvezér-jelölt oda lépett, hogy szívébe üsse a kést, a tetszhalott egyszerre felszökött fektéből s megkapta a vörösüngös kezét.

A zsványhad e csodára, ki merre látott, elszaladt, ott hagytak kincset és zsákmányt, még a vezérüket is, ki az éktelen ijedtség miatt azon a helyen szörnyet halt.

Csak a fotosi atyafi nem ijedt meg egy csep-pet is. Hisz ő várt rá, hogy a komé lelke visszajöjjön s amint felült az a koporsóban, előjöv-e ő is az orgona alól s megesipvén amannak gallérát, kegyesen mondá neki:

— Megfogtalak komé, nem halsz ám meg, amíg meg nem fizetsz.

A tetszhalott azonban lassankint felvilágosította festi állapotja felől s azzal neki álltak a zsványoktól ott hagyott zsákmánynak, mely több-ezer forintot megért s szépen megoszták egymás között, s hátukra vevén, iparkodának odébb jutni vele.

Amint azonban az ajtóhoz érnek, hirtelen eszébe jut a fotosi atyafinak valami s keresztbe teszi lábát az ajtó előtt.

— Hohó komé! Hát az én fél polturám? Azt is meg kell fizetni!

— Mit beszél kend most fél polturákról, hiszen ezer forint árát kapott kend most osztályban.

— Arcit kaptam, az az enyim, de a fél poltura a kend tartozása s addig innen ugyan el nem megyünk, amíg azt ki nem fizette.

Amíg ezen civakodtak, a szertefutott vörözüngösök valahogy magukhoz tértek odakünn s nagy tanakodás után abban állapodtak meg, hogy egyet maguk közül elküldjenek kémlelőzni a templomhoz, ha van-e még veszedelem?

Ez csendesen odalopózik az ajtóhoz, mely előtt még akkor is civakodott belől a két székely a fél polturán; amint a zsvány bedugja a fejét

az ajtón, megpillantja őt a martonosi zsvány s lekapva fejről a sipháját, oda veti a koménak.

— Itt van ez a sapka a kend fél polturájába.

A zsvány ijedten nyargalt vissza lárszékely felé.

— De isz oda ne menjetek, — ijesztő — mert azok annyan vannak, hogy az oltár előtt gyott zsákmányból egyre-egyre csak fél poltura jutott.

A zsványok úgy elfutottak, hogy hátra néztek többet, a két székely pedig hazatért kével.

Igy adják elő az ártatlan adomát a székely földi eleven krónikák.

## Apróságok \* Adomák

Maguktól meggyulladó lámpák.

Londonban olyan lámpákat állítottak fel, melyek maguktól gyulladnak ki a Nap lenyugta alkalmával és maguktól alusznak ki a nap feljötte alkalmával. Az új találmánynak nagy jelentősége van vonatokon, gyártelepeken, utcákon, de magánházakban is.

### A Pista puskája.

Pista négy éves és nagyon fél a gunártól. A hitvány állat egyszer még a földre is leteperte a hős legénykét. Egyszer dugós puskát hozott anya Pistának a városból, mire ő elhatározta, hogy nem fél többé a gunártól. Másnap azonban megint csak a kályha mellett busult, nem mert az udvarra kimenni. Édesanyja csodálkozva kérdezi:

— Hát te miért nem vagy az udvaron?

— Ott a gunár!

— De hiszen van puskád!

— Igen, de a gunár nyaka hosszabb, mint az én puskám!

## Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, fölkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt. könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódij is küldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Dr. Sz. L. Oravica. Sajnálattunkra cikkét elkérve kaptuk meg. Minthogy időszerűségét vesztítette, nem közölhetjük. — Az adóvallomások beadásának határideje letelt.

S. O. I. Szíveskedjék közvetlenül az E. G. E.-hez fordulni. Ugy hisszük semmi akadályja sincs annak, hogy Pesten csatlakozhassék. Az Erd. Gazd. Egylet címe: Cluj-Kolozsvár, Str. Muresan-Attila-u. 10.

2. Baromfitenyésztési szaklap terbe van véve a „Fauna” által, amely márciusban fog megjelenni. Magyar és Román nyelven. Csontlisztet lehet rendelni a „Fauna” úján kisebb mennyiségben, (nagyobb mennyiségben Temesvárról) 50–100 kglg. Kiloqrammonként 18 lejt.

P. Gy. Körösfő. Az Ön által küldött panasszal lapunk nem foglalkozhatunk. Szervizünk meg helyileg a magyarszékelyeknél, ahol előzékenyek és megnyosan bánnak a vásárlókkal zónsággal.

Epekő. M. — Az epekővek rálása nem mindig szükséges, csak abban az esetben, ha a tegnek — minden kúra ellen — nagy fájdalmat vannak, a tartóság, vagy ha az epekő genyes epehólyag-gyulladás s séri; ily esetekben mindig jelen van. Ez tereli reá a figyelmet. — Az összes újabb szerek közül jó eredményt látunk a „Choloton” nevű gyógyszer, ami kétféle erősségben van galomban és pedig mint Choloton „stark” és mint Choloton „schwach”. A kúra az erőssel kezdődik. Használati utasítás (metül) mellékelve van a gyógyszerhez s azon ételek is fel van sorolva, amiket a beteg szabad ennie. — Ha a beteg kúrát csinál, a faolajat nem mennyiségben kell vennie, (10–200 gr.) — A Choloton gyógyszer a hamburgi Promonta gyárítja elő; Kolozsvárt kapható G. E.

K. F. Baromfi fajtozásokat lehet kapni Kolozsvárt, a „Fauna” által, de fontos tudni a fajta: Rod Island, Fekét langsh: Plymouth stb.) Cím: „Fauna” Cluj-Kolozsvár, Calca Motii Monostori-ut 21.

S. I. Ha a klupa nem mér pontosan, csak a cég beleegyezésével cserélhetik ki újjal, — kötelezni erre a céget nem lehet.

G. V. Leírásából nem lehet az említett tavaszbuza nevét megmondani. Hogy azt megtehesük, mindenestre bár legalább egyetlen egy ép kalászt kellene átunk. Hogy kenyérnek nem válik be, annak bizonyára nem a malom, hanem maga a buza az oka. Valószínűleg kevés benne a sikértartalom. Ezért „kiváncok szét” a kemencében (a mint írja), de akkor nem értem, hogy hogyan lehet belőle mégis süteményeknek és tésztáknak nagyon omlós. Mindezek a dolgok kissé homályosak. Azt írja, hogy „termesztési érdemes, mert nagyon jól fizet.” De ha kenyérnek nem való, amint írja, akkor nem lesz a nagyban való termesztésének jövője, mert a malomok nem fogják megvenni. Az is hiba, hogy őrlésnél feltűnő sárga, csakis daralisztet ad. Lehetséges, hogy házi használatra bevállik, de nagyban való eladásnak szánt, természetesen, a leltár után nem fog beválni. — Névvél mindaddig nem szolgálhatunk, míg a kérdéses buzából legalább egy ép kalászt nem láttunk. P. B.

Sz. M. I. Hadadnásd. Német földön lévő „borsminta gyár”, helyesebben mondva illó olajat lepárló gyár első sorban a Lipsee (Leipzig) melletti Milwitzben lévő Schimmel-féle gyár. Ez a világon a leghiresebb illó olajgyár. Német földön Dresdában a Laboratorium-Leo, továbbá pl. E. Merk Darmstadt, F. Hoffman—La Roche Basel, Josef Hoyer St. Valentin (N. Oesterreich), C. Hell & Comp. Troppau, stb. szintén illóolajokat gyártnak és kozmetikai cikkekkel feldolgozzák. De van Erdélyben is ilyen gyár, még pedig a Brassó melletti Botfaluban (Bo.) A feltett kérdésre utbagazatással szolgálhat a „Reichsverband der Fabrikanten und Händler von aetherischen Ölen” Wien, IX/1. Seergasse Nr. 4. Szerb földön lévő illó olajgyárról nincs tudomásom. P. B.

B. S. A postatakarékbetétek ügyét még nem rendezték. A kolozsvári postalgazgatóságon azt a felvilágosítást kaptuk, hogy innen már minden akta lement Bukarestbe, onnan azonban az ügyre vonatkozólag semmi utasítás nem jött.

Sz. G. Külföldi sorsjegyekről csak abban az esetben tudunk felvilágosítást adni, ha a sorsjegyek számait közlik velünk. — Huzási listát nem küldhetünk, ha szüksége van rá, forduljon ahhoz az intézethez, mely a sorsjegyeket kibocsátotta.

V. J. Ha a cséplőgépet részletre is vették adót (jövedelmi adót) mégis kötelesek utána fizetni, miután a gépet, mint tulajdonukat használják. A gépészvizsga feltételeiről mult számunkban adtunk részletes felvilágosítást.

S. I. Ditró. Az ügyet átadtuk ügyvédünknek megfelelő eljárás végett és ahogy a pénzt behajtotta, a minket illető hátráléka levonása után, a többit az Ön címére elküldjük.

## Segítség!

A csikszenttamási tűzkárosultak számára befolyt pénzek nyugtázása: Kovács Mihály Párjad 200, Benedek József Torboszló 100, Kiss János Ujmosnicza 30, Koppándi András Vizakna 50, Hitelszövetkezet Nyárádselye 200, összesen 580 Lej.

## Szerkesztői üzenetek

Ismétellen felhívjuk hátrálékos előfizetőink figyelmét tartozásuk kiegyenlítésére, mert lapot csak az eszben küldünk részükre, ha előfizetésükkel rendben vannak.

B. S. Ujtorda, Cs. I. Vadász. V. J. Ivánda, Cs. M. Lippa, B. Gy. Lásznó, Sz. L. Kálnok, E. D. L. Bodos, T. L. Bonyha, P. Gy. Csikszentiván, V. L. Mozó-sámsond, P. L. Válaszut. Özv. N. I-né Érszentkirály, K. D. Székelykeresztur, A. J. Csikszent-

más. D. E. Lemhény, S. J. Szatmár, N. G. Vámosgálfalva, N. F. Kányád, B. I. Csikszenttamás, S. G. Komlód, G. L. Székelymuzsna, P. M. Lupény, B. J. Érkörtvölves, T. A. Csikszentmiklós, A. M. Medesér.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

G. Zs. Alsórákos. Sokat kell még tanulnia, hogy közölhető verseket írhasson. Olvassa nagy, magyar költők verseit.

Többeknek. Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy az úgynevezett jelíges apróhirdetésekre a levélbeli választ csak úgy adjuk meg, ha a válaszra a portóköltséget is mellékelik az érdeklődők. Olyan apróhirdetéseket értünk a jelíges alatt, ahol az apróhirdetés feladója nincsen közölve, hanem csupán annyi, hogy a cím a kiadóhivatalban tudható meg. Ugyanis előfordul, hogy egy-egy apróhirdetésnél a cím után 30—40 ember is érdeklődik s ezeknek a megválaszolása a kiadóhivatalt tetemes portóköltséggel terheli meg.

T. J. Nagykároly. A János vitéz és Bolond Istók egy füzetben jelenik meg, tehát nem lehet külön választani. Más könyvet azok helyett nem adhatunk. A könyvet rövidesen elküldjük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. M. Kisnégerfalva 510 (levele szerint könyvelve), B. I. Nagyvárad 175, N. I. Kézdivásárhely 175, D. G. Szilágybálla 170, M. D. Kökös 115, T. E. Kurtapatak 175, ifj. Sz. A. Réti 170, B. J. Nagyajta 170, Cs. S. J. é Papole 170, D. L. L. é Lemhény (előf. rendb. 1929. dec. 31-ig), Sz. F. Sepsiköröspatak 170, I. A. Kézdiszászfalu (rendben 1929. dec. 31-ig), L. D. Csikszentsimon 170, ifj. K. Z. Csikszentgyörgy 175, N. I. Gyergyóujfalu 170, id. V. J. Csengerbagos 345 (r. 1929. dec. 31-ig), N. Gy. Patóháza 160, K. Zs. Batiz 170 (1930. dec. 1-ig), Szotyor községből: D. I. 515 (r. 1930. dec. 31-ig) és Gy. L. 175 (r. 1929. dec. 31-ig), E. B. Gyimesbükk 170 lej.

## Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Aláírási keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetést díj előre beküldendő.

Központi, főleg irodai alkalmazásra keresek 30—35 éves, nős, magyar anyanyelvű, irodakezelésben kiválóan jártas, kertészetben, raktárkezelésben gyakorlatlan bíró erdőőrt, aki a román nyelvet szóban és írásban kifogástalanul bírja s kinek családja interveniens szobák gondozását vállalja. Sajátkezüleg irandó kérvények, fizetési igények kiűntetése mellett szükségszerű okmányokkal, illetve másolatokkal (kereszt-levél, házassági anyakönyvi kivonat, állampolgársági bizonyítvány, katonai igazolvány, iskolai végzettséget és eddigi működését igazoló iratok) felszerelve március hó 10. napjáig nyújtandók be. Gödemesterházi Erdőuralom R. T. Erdőhivatala Rastolița-Ratosnya, jud. Mureș. Klózel főerdőtanácsos.

Megvételre keresek egy tagban kb. 50 holdas tanyai gazdaságot, melyen uri lakás, gazdasági épületek, szőlő és gyümölcsös van. Teljesen ismertető és végső árat tartalmazó ajánlatokat „Gazda” jeligére a kiadóba kérek.

25 drb. egy éves, mangalica kockát keres tenyésztési célokból megvételre Báró Bánffy Dániel fogadja gazdasága, posta: Aiud-Nagyenyed.

720-as eséplőgarnitúra, motorral üzemképes külön-külön is eladó, Tischlernél Bachnea-Bonyha, j. Tárna-Mică.

Allást keres földmives iskolát végzett egyén, aki 24 évig volt alkalmazva. A gazdaság minden ágában jártas, családos, kaucióképes, fiksz adminisztrációs kezelést, kisebb bérletet vagy valamely gyárba raktárnoki, vagy hasonlót is vállal. Cím a kiadóban.

## Vásároljáltek a Földhitelintézet 500 lejes részvényeire

Ispán kerestetik május 1. belépésre kolozsmegyei nagyobb gazdaságba, szerényigényű, családos, hosszabb bizonyítványokkal. Cím a kiadóban. Ajánkozás fizetési igényekkel csak levélben. Személyes jelentkezés meghívásig mellőzendő.

Eladó 196 hold föld jó tanyával, 5 családnak lakás, 15 hold dohányterméshez berendezve. — Ára holdankint 14 ezer lej. Turi Sándor Chesereu-Erkeserű, jud. Sălaj.

Figyelem! Községek, magánosok, legelők, vízellátását, mélyfurásokat, süllyesztett betonkutat, itatóválluk, vízvezetékek, viziturbinák tervezését, építését vállalja és ingyen szaktanácsot ad Gábos Aron építészeti Irodája Sighisoara-Segesvár, Strada Mihai-Viteaz No. 15.

Botosispánt keresek 25—40 év közötti nős, kis családú, románul beszélő, gazdasági gyakorlatlall rendelkezőt. Ajánlások fizetési igény megjelölésével és bizonyítványok mellékelésével küldendők báró Bánffy László Ludus-Marosludas, jud. Turda címre.

A szerkesztésért felel:  
GYALLAY DOMOKOS.

## Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett  
hornyolt és hődtartó

### tetőcserepét,

normál és németméretű

### fali és kútfégláját

valamint elsőrendű különböző  
méretben készült

### alagsöveit.

Cég és Iroda: Turda-Torda  
Telefonszám: 107.

## Rettegi faiskola Szőlőoltvány-tal

Díszfák  
Díszcserjék  
Gyümölcsfák  
Árjegyzék ingyen

Levél cím:  
Gr. Bethlen László  
Beclean-Bethlen Jud. Someș

## Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT

Cluj-Kolozsvár, P. Dumi (Fater) 7.

Fiokjai: Des, Dioszentmárton,  
Gyulafehérvár, Marosvásárhely  
és Nagyváradon.

Saját tőké: 141 millió lej  
Affiliált intézetek:

Torda-Aranyos várm. Tak.-pénztár  
RT Torda, Alsófehérvárm. Gazda-  
sági Bank és Tak.-pénztár Nagy-  
enyed, Udvarhelym. Tak.-pénztár  
Székelyudvarhelyen és Székely-  
keresztúr-on, Szászrégenvidéki T.  
pénztár RT Szászregén, Szamos-  
újvári Hitelbank RT Sz.-újváron  
és Néphank RT Bánffyhunyadon

Minden bankügyletet leg-  
előnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely.  
Áruktár a vassal mellett  
Betéteket elfogad

Gazdak, szervezkedjétek!

Minden magyar ember emlekszik a jó, békében, eredeti

# „BRÁZAV SÓSBORSZESZ”-re

A budapesti gyár eredeti receptjei szerint gyártják s kapható:

BOGNAR ÉS SZANTO Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Kolozsvár.

## Mărășești S. A. R. pentru Industrie Chimice București

A tavaszi vetésekhez 16—18%-os fosz-  
forsavtartalmu vízben és citratban oldható

### Szuperfoszfát-ot ajánl.

Oszi vetésekhez fejtrágyának könnyen oldhatóságánál fogva a legalkalmasabb trágya. A nitrogén és káli pótlására használunk 19—20 %-os méznitrogént, 40—42%-os kálisót.

Érdeklődőknek utbaigazítást, nyomtatványokat készséggel ad a cég:

Bucurest

Brasov—Brassó

Cluj—Kolozsvár

I. Calea Victoriei 29 sz.

II. Str. Garai Vasut-u. 70 sz.

Str. Avram J (Petőfi-u.) 3 sz.

vagy a „Magyar Nép” kiadóhivatala Cluj—Kolozsvár Str. Baron L. Pop (Brassai-utca) 5. sz.

### Villamos szerelési vállalat!

Készít, javít  
mindentféle villamos  
berendezéseket, dynamót,  
motort vasalót, rezstól,  
telefon, rádiót.

Cluj-Kolozsvár, Kermis-utca 8. (Óvár.)

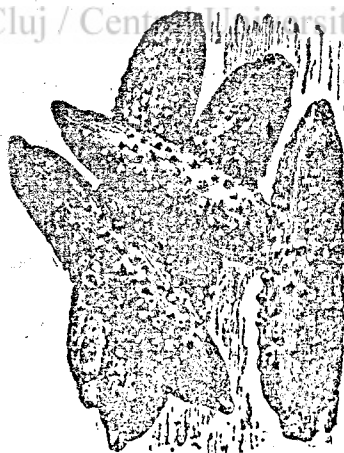
### „Magyar Nép”-ben

Ha sikert akar elérni,  
hirdessen

„MAGYAR NÉP”-ben

### VETŐMAGVAKAT A

### MEZŐGAZDÁK



Kereskedelmi Részv.-Társ.-nál  
ARAD vásároljunk.

Gazdasági magvak  
here- és lucerna magvak  
takarmányrépa magvak  
fűmagvak  
konyhakerti- és virágmagvak  
legmegbízhatóbb beszerzési  
forrása.

Fennáll 30 éve Árjegyzék kívánatra ingyen!

Szőlőknek és gyümölcsösöknek legajánlatosabb az őszi, rétek és legelőknél a téli trágyázás  
és célra a leghatásosabb, legbiztosabb és legolcsóbb a 16—18%-os foszfor-sav-tartalmu

## „TRANSYLVANIA-GUANO-FOSZFÁT”

mely tartalmaz még 0,5%-os nitrogént, 2%-os szén-savas meszet, 30%-os meszet és 12%-os szerves anyagot  
Ára métermázsánként ab Pui állomás vasúti rakva 220 lej.

Zsákok beszerzési áron — Szállítja a „Ciclovina” Soc. in Comand. Pui-Pui, Jud. Hunedoara-Hunyad megye.  
Megrendeléseket a „Magyar Nép” után is lehet eszközölni és pedig vagon- és műszertelepekben is.

— Tapasztalatunkra hivatkozva kérjük rendeléseknél a lakhely, posta és állomás pontos román nevét is közölni. —

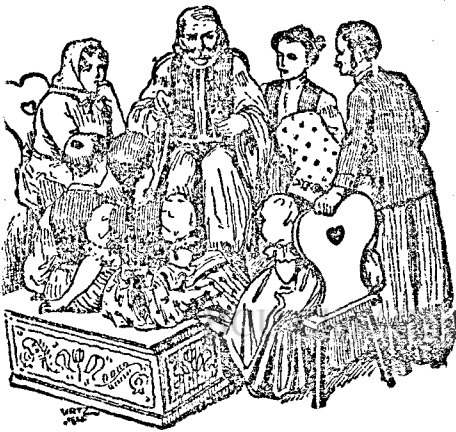


Rendelje meg a

**Pásztortűz**

Irodalmi folyóirat - 4

Előfizetési díj:

Egész évre — 500 L. Félévre — — 260 L.  
Negyed évre 140 L.Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,  
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.  
Kérjen mutatványszámot!**Nagyapáról unokára**száll a híre  
az általánosan bevált  
tökletes házi szernek.**DIANA**

szorborszernek,

mely külsőleg, mint be-  
dörzsölés és belsőleg  
cukorra csepegtetve hasz-  
nálható, mint fájdalom-  
csillapító, felfrissítő és  
egészségővő szer, csodá-  
latos eredménnyel. 10Használati utasítás minden üvegen  
Kapható mindenütt.**Eredeti csak „DIANA” felirással****Petőfi Sandor összes költeményei**az erdélyi Irodalmi Társaság kiadása ára (12v.) 100 lei,  
díszkiadásban 150 lei Mezőrendelhet kiadóhivatalunk útján

„Transsylvania” Bank Rt.

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,  
Gyulafehérvár,  
Marosútvár,  
Maroshévíz,  
Ditró,  
Mócs  
Gyergyószentmiklós,  
Csíkszereda,  
Csíkszentmárton,  
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres,

Elfogad betéteket, leszámítól  
váltókat és bárhova  
teljesít átutalásokat,  
meghitelezéseket.

Tápanyagdús és magas takarmányhozom csak 19—20 százalékos

**MÉSZNITROGÉNNEL**

érhetőek el.

**Mésznitrogén RÉTEK és LEGELŐK**

speciális műtrágyája.

Kérjen díjmentes utbaigazítást és nyomtatványokat.

»NITROGÉN« Műtrágya és Vegyipar R.-T. Dicsőszentmárton-Dicsőszentmárton

Szállítunk ezenkívül:  
40—42% os talisó és  
16—18% os superphosfat.